

Kara śmierci 2019 – fakty i liczby

21 kwietnia 2020

W roku 2019 Amnesty International zarejestrowała 657 egzekucji w 20 krajach. Jest to spadek o 5% względem roku 2018 (wykonano co najmniej 690). Jest to najmniejsza liczba egzekucji, jaką zanotowała Amnesty od co najmniej dekady. Większość egzekucji miała miejsce w Chinach, Iranie, Arabii Saudyjskiej, Iraku i Egipcie – kolejność wg liczby straceń.

Chiny pozostały światowym „liderem” pod względem kary śmierci, ale prawdziwa liczba egzekucji wykonanych w Chinach pozostaje państwowym sekretem. Światowa statystyka, która mówi o co najmniej 657 egzekucjach, nie uwzględnia tysięcy, których dokonano w Chinach. Nie uwzględniając Chin, 86% wszystkich egzekucji na świecie wykonano w zaledwie czterech krajach: Iranie, Arabii Saudyjskiej, Iraku i Egipcie.

Pomimo tego, że w 2018 roku w Bangladeszu i Bahrajnie nie doszło do żadnej egzekucji, to w roku 2019 wykonano tam egzekucje. Inaczej niż w Afganistanie, Tajwanie i Tajlandii, gdzie w roku 2018 dokonano egzekucji, a w 2019 już nie. Egzekucje w Iranie zmalały nieznacznie, z co najmniej 253 w 2018 roku do co najmniej 251 w 2019. Liczba egzekucji w Iraku wzrosła prawie dwukrotnie z co najmniej 52 w 2018 roku, do co najmniej 100 w 2019. W 2019 roku w Arabii Saudyjskiej wykonano rekordową liczbę 184 egzekucji, podczas gdy w 2018 roku było ich 149.

W 2019 roku Republika Środkowoafrykańska, Gwinea Równikowa, Gambia, Kazachstan, Kenia i Zimbabwe podjęły odpowiednie kroki lub wydały oświadczenia, które prowadzą do zniesienia kary śmierci. Także Barbados usunęło obowiązkową karę śmierci z konstytucji. W Stanach Zjednoczonych, gubernator Kalifornii wprowadził moratorium na egzekucje w swoim stanie (Kalifornia

była stanem z największą liczbą osób oczekujących na wykonanie wyroku). New Hampshire zostało 21 stanem USA, który zniósł karę śmierci za wszystkie przestępstwa. W Gambii, Kazachstanie, Malezji, Rosji i Tadżykistanie kontynuują oficjalne moratoria na wykonywanie egzekucji.

Na koniec 2019 roku, 106 krajów (większość krajów świata) zlikwidowało w swoim prawie karę śmierci za wszystkie przestępstwa, a 142 kraje (ponad dwie trzecie) zniosły karę śmierci w prawie lub praktyce.

Amnesty International zanotowało przypadki zmiany wyroku lub ułaskawienia kary śmierci w 24 krajach: Bangladeszu, Chinach, Egipcie, Gambii, Ghanie, Gujanie, Indiach, Indonezji, Iraku, Kuwejcie, Malezji, Mauretanii, Maroku/Saharze Zachodniej, Nigrze, Nigerii, Omanie, Pakistanie, Singapurze, Sudanie, Tajlandii, Zjednoczonych Emiratach Arabskich, USA, Zambii i Zimbabwe. Co najmniej 11 więźniów skazanych na karę śmierci zostało ułaskawionych w dwóch krajach: USA i Zimbabwe.

W 2019 roku Amnesty International zanotowało wydanie co najmniej 2307 wyroków śmierci w 56 krajach. W 2018 roku w 54 krajach wydano 2531 takich wyroków. Jednakże należy uwzględnić fakt, że Amnesty nie otrzymało oficjalnych danych z Malezji, Nigerii i Sri Lanki, a więc krajów, które wydały wiele oficjalnych wyroków śmierci w poprzednich latach. Pod koniec roku 2019 co najmniej 26 604 skazańców czekało na wykonanie wyroku. W 2019 roku na świecie stosowano następujące metody egzekucji: ścięcie, porażenie prądem, powieszenie, śmiertelny zastrzyk i zastrzelenie.

Co najmniej 13 publicznych egzekucji dokonano w Iranie. Co najmniej 6 osób – cztery w Iranie, jedna w Arabii Saudyjskiej i jedna w Sudanie Południowym – zostało zabitych za przestępstwa, które popełnili w wieku poniżej 18 lat. Ludzie z mentalnymi i intelektualnymi niepełnosprawnościami czekają na egzekucje w kilku krajach w tym w: Japonii, Malediwach, Pakistanie i USA. Odnotowano wyroki śmierci, które zostały

nałożone po postępowaniach niespełniających międzynarodowych standardów uczciwego procesu w następujących krajach: Bahrajnie, Bangladeszu, Chinach, Egipcie, Iranie, Iraku, Malezji, Pakistanie, Arabii Saudyjskiej, Singapurze, Wietnamie i Jemenie.

1. Ameryka. Od 11 kolejnych lat, USA jest jedynym krajem w regionie, gdzie stosuje się karę śmierci. Trynidad i Tobago jest jedynym krajem, w którym obowiązuje kara śmierci za morderstwo. Liczba egzekucji (z 25 do 22) i wydanych wyroków kary śmierci (z 45 do 35) zanotowanych w USA zmalała względem roku 2018. Ponad 40% egzekucji wykonano w Teksasie, który pozostał stanem z największą liczbą egzekucji (spadek z 13 do 9). Po latach przerwy w Missouri wykonano jedną egzekucję w roku 2019. Odwrotna sytuacja miała miejsce w Nebraska i Ohio, które w 2018 roku dokonały egzekucji (po jednym w każdym stanie), a w roku 2019 już nie. Poza USA, zanotowano postępy na drodze do zlikwidowania kary śmierci. Barbados usunęło karę śmierci z konstytucji, podczas gdy Antigua i Barbuda, Bahamy, Belize, Kuba, Dominikana, Guatemala, Jamajka, Saint Kitts i Nevis oraz Saint Lucia nie mają żadnego skazańca czekającego na egzekucję, ani nie wydały nowych wyroków kary śmierci.

2. Azja i Pacyfik. Pierwszy raz od prawie dekady zanotowano mniejszą liczbę krajów, które dokonały egzekucji w regionie Azji i Pacyfiku. W 2019 roku było ich 7. Liczba przeprowadzonych egzekucji (29) nieznacznie zmalała, co podyktowane było mniejszą liczbą egzekucji w Japonii (z 15 do 3) i w Singapurze (z 13 do 4). Dane te, tak samo jak w poprzednich latach, nie uwzględniają tysięcy egzekucji dokonywanych w Chinach (tajne dane państwowe) oraz w Korei Północnej i Wietnamie. Chociaż w Bangladeszu dokonano dwóch egzekucji, to w Afganistanie, Tajwanie i Tajlandii nie zanotowano w roku 2019 żadnej, mimo tego, że w 2018 roku kraje te wykonywały wyrok śmierci. Malezja dalej kontynuuje moratorium na egzekucje, które wprowadzono w lipcu 2018 roku. W Pakistanie w roku 2019 zanotowano co najmniej 14 powieszzeń

mężczyzn, co oznacza taką samą liczbę jak rok wcześniej. Liczba wydawanych wyroków śmierci w Pakistanie znacznie wzrosła (do co najmniej 632), gdy zaległościami w rozpatrywaniu spraw zajęły się dodatkowe sądy. Po 2008 roku, kiedy to Japonia zanotowała największą liczbę egzekucji w swojej historii, liczba egzekucji w tym kraju zmalała do 15 w 2018 roku, by spaść do 3 w 2019 roku. Dwóch Japończyków zostało straconych 2 sierpnia, a jeden obywatel Chin stracił życie 26 grudnia. Wszyscy mężczyźni byli oskarżeni o morderstwo. W Singapurze zanotowano 4 egzekucje w 2019 roku, po rekordowo wysokim wyniku z 2018 roku, kiedy to wykonano 13 egzekucji. Filipiny podjęły próbę przywrócenia kary śmierci za „haniebne przestępstwa narkotykowe i grabieże”. W 2019 roku wydano 1227 wyroków śmierci w 17 państwach, co stanowi wzrost o 12% względem roku poprzedniego.

3. Europa i Azja Centralna. Na Białorusi przeprowadzono co najmniej 2 egzekucje, podczas gdy rok wcześniej wykonano przynajmniej cztery. Ostatni raz inny kraj w regionie przeprowadził egzekucję w 2005 r. Kazachstan, Rosja i Tadżykistan kontynuują moratoria na egzekucje. Kazachstan ogłosił także plany rozpoczęcia procesu przystąpienia do Drugiego Protokołu Fakultatywnego do Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, który zobowiązuje państwa do zniesienia kary śmierci.

4. Bliski Wschód i Afryka Północna. Bliski Wschód i Afryka Północna zanotowały 16% wzrost w liczbie egzekucji z 501 w 2018 roku do 579 w 2019, co zatrzymało zniżkowy trend, który obserwowano w tym rejonie od 2015 roku. Było to spowodowane głównie znacznym wzrostem stosowania kary śmierci w Iraku i Arabii Saudyjskiej. Irak niemalże podwoił liczbę egzekucji, z co najmniej 52 w roku 2018, do co najmniej 100 w roku 2019, podczas gdy w Arabii Saudyjskiej w 2019 roku stracono 184 osoby, a rok wcześniej 149. Razem z Iranem, kraje te odpowiadają za 92% egzekucji w całym regionie. Siedem krajów – Bahrajn, Egipt, Iran, Irak, Arabia Saudyjska, Syria i Jemen –

przeprowadziły egzekucje w zeszłym roku. W 2019 roku wydano 707 wyroków śmierci, co jest spadkiem o 40% względem roku 2018, kiedy to wydano 1170 wyroków śmierci. Egipt ponownie wydał najwięcej wyroków kary śmierci w tym regionie. W 2019 roku było ich jednak znacznie mniej (co najmniej 435), podczas gdy w 2018 roku co najmniej 717. Również liczba wyroków skazujących na karę śmierci wydanych przez irackie władze była znacząco mniejsza. W 2019 roku było ich 87, a w 2018 co najmniej 271.

5. Afryka Subsaharyjska. Cztery kraje – Botswana, Somalia, Sudan Południowy i Sudan przeprowadziły 25 egzekucji w 2019 roku. Ogólna liczba wykonanych egzekucji wzrosła o jeden w 2018 roku. Drugi rok z rzędu zanotowano alarmujący wzrost egzekucji w Sudanie Południowym. W 2019 roku stracono tam 11 skazańców, najwięcej odkąd w 2011 roku Sudan Południowy uzyskał niepodległość. Trójka straconych pochodziła z jednej rodziny, a jeden był nieletni w momencie popełnienia przestępstwa – miał 17 lat. W 2019 roku wydano 325 wyroków śmierci i jest to wzrost o 53% względem roku poprzedniego, kiedy to wydano 212 wyroków. W 2019 roku było 18 krajów, które wydały wyroki śmierci. Jest to o jeden kraj więcej niż w roku poprzednim.

Źródło: [Amnesty.org.pl](https://www.amnesty.org.pl)